צלם: אלי דסה, העולם הזה

אדם קלר:
„אני אהיה תקוע להם כעצם בגרון!"

החנינה שהוענקה לחיילי „גיבעתי" לקראת ראש־השנה הרתיחה רבים. אדם קלר לא נשאר שווה־נפש. הוא שלח מיכתב לשר־הביטחון, ובו פירט מדוע אינו יכול ללבוש את מדי־צה"ל ולצאת לשרות־מילואים. שאלתי את אדם אם הוא יודע מה מצפה לו.

באיזה שהוא שלב אני אקבל צו־גיוס למילואים, ואז אני אגיע ליחידה, אמסור לקצין־הקישור העתק מהמיכתב שש־לחתי לרבין ואחזור על מה שכתבתי, שבצבא המשחרר קלג־סים אני לא מוכן להיות חבר, ושאני מסרב להתחייל, מסרב ללבוש מדים. אני מניח שאז אני אשלח לכלא צבאי, וגם בכלא אני מתכוון להגיד שאני מסרב ללבוש מדים ושאני לא מעוניין להיות חלק מהמיסגרת של הכלא, שהיא מיסגרת צבאית. ואז אני אעמיד את הצבא לפני הבעייה מה לעשות איתי. אני אהיה תקוע להם כמו עצם בגרון.

● **ומה אז?**

הגישה של הכלא היא שכאשר מגיע אדם המסרב לשרת בשטחים, אומרים לו שמה שהוא עשה בחוץ לא מעניין. שם אתה כמו כולם: השכמה, מיסדרים. בפעם הקודמת שהייתי בכלא השתתפתי במישחק. הפעם אין לי כוונות כאלה. אם הם רוצים, שישימו אותי בצינוק.

● **אתה לא מרגיש שאתה נלחם מילחמת־יחיד?**

קיבלתי כבר הרבה תגובות, והגישה של אנשים, שאני מכבד את דעתם, היא מעודדת. יש מי שאומרים: „מצויין. תמשיך." יש מי שאומרים: „אנחנו לא מסכימים איתך. אבל אנחנו מכבדים את דעתך." יש אנשים ב'ש נבול' תנועה שאני חבר בה מיום הקמתה, שלא מסכימים עם הטקטיקה, אבל

סירוב

מבינים את המניעים שלי ואת המאבק המצפוני שלי.

זה צעד שלא הייתי עושה לפני שנה. האמת היא שבשנה האחרונה התחלתי לחשוב על הרעיון לסרב לשרת בצה"ל והיססתי, ולפני שבועיים, כששמעתי על החנינה המובטחת לחיילי גיבעתי, החלטתי לתת לאלוף מתן וילנאי להחליט בשבילי. ברגע שהוא החליט, בגיבוי, ואולי אפילו בלחץ של רבין, להעניק חנינה, החלטתי לנקוט בצעד כזה.

התחושה שלי היא שעל אזרח מוטלות חובות, אבל זה לא דבר חד־צדדי. יש חוזה בין האזרח למדינה, ואני מרגיש שה־מדינה הפרה את הצד שלה בחוזה ופטרה אותי מהצד שלי.

● **אתה חושב שהצעד שלך ישנה משהו, או שהוא נועד להשקיט את מצפונך?**

אני לא מצפה שמחר בבוקר תקום תנועה המונית של סרב־נים. אני חושב שזה צעד שמתאים למציאות שבה אנו חיים.

(אורית זרובבל)

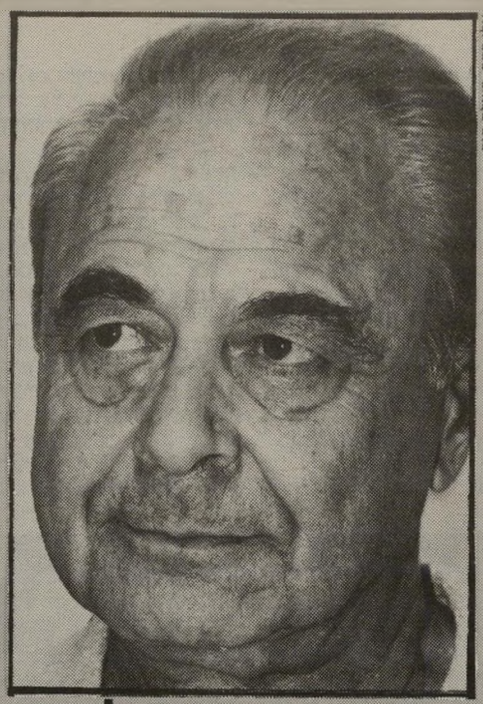
צלם: אלי דסה, העולם הזה

יהודה טוקטלי:
„כבר ה'ו 13.7 מעלות מתחת לאפס!"

ענן קטן ואפור הופיע בשמיים, וזה הספיק לי כדי להיזכר בחורף הנורא. כדי להרגיע את עצמי, אולי, טילפנתי ליהודה טוקטלי, מי שהיה במשך שנים רבות החזאי הראשי של השרות המטאורולוגי, ושאלתי אותו איזה חורף מצפה לנו.

זה עדיין מוקדם להגיד.

● **וזה נכון שהעולם הולך ומתקרר או הולך ומתחמם?**

ההנחה היא שהעולם הולך והופך למין חממה, בגלל התנ־אים האטמוספריים.

● **אולי תסביר קצת לעמך?**

בגלל היתרבות גאזים מסוימים באטמוספרה, נוצר על הקרקע מצב הדומה לזה שנוצר בחממות. כלומר השמש מקרינה מחומה על האדמה, והחום נלכד באטמוספרה. זה מצב שמעודד התחממות.

● **אז בעוד כמה שנים יהיה חם יותר?**

אנחנו לא מדברים על שנים יחידות. דברים אלה נבדקים לפי ממוצעים של 30 שנה, כדי לוודא שהתיאוריות אכן נכונות.

● **אם אנחנו עוסקים כבר בחום או בקור, אולי תאמר לי מה היתה הטמפרטורה הגבוהה ביותר והנמוכה ביותר שנרשמה בארץ?**

מזג־האוויר

הגברת שרה רובין, מנהלת יחידת־האקלים, בדקה. הטמפר־טורה הגבוהה ביותר שנרשמה בארץ היתה בטירת־צבי ב־21 ביוני 1942 — 54 (חמישים וארבע) מעלות צלזיוס. והכי נמוכה נרשמה ב־7 בפברואר 1950 בביקעת בית־נטופה — 13.7 מעלות צלזיוס מתחת לאפס.

● **מה דעתך, מר טוקטלי, האם מדינה עם מזג אוויר כל־כך לא־משתנה זקוקה לתובנית יומית כמו „שבשבת"?**

כמעט לכל המדינות במיזרח התיכון יש תוכנית כזאת כבר זמן רב. אנ חושב שזה שאין גשם בארץ במשך כמה חודשים זה לא אומר שמזג־האוויר כל־כך יציב. יש אנשים שהבדל של שתיים־שלוש מעלות, והבדל של כמה אחוזי־לחות, משפיע עליהם מאוד. תוכנית על מזג־האוויר רצויה מאוד־מאוד.

● **ו„שבשבת" היא תובנית טובה, לדעתך?**

בקווים כלליים היא בסדר.

(דניאלה עמי)

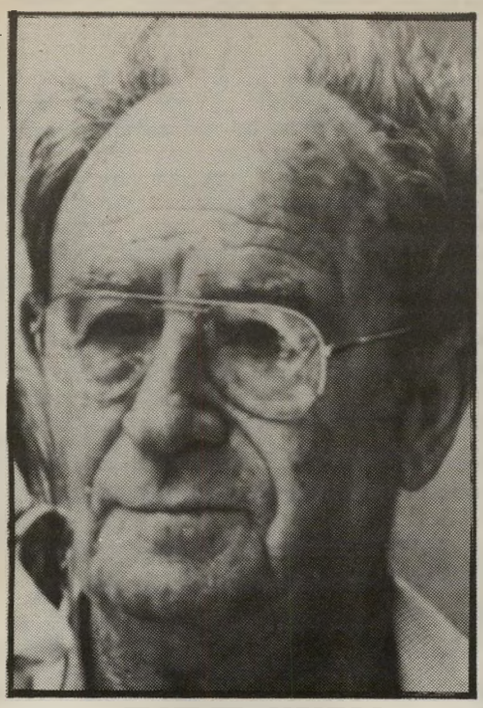
צלם: אלי דסה, העולם הזה

אמנון דרור:
„יש תחושה שהמימשל הישראלי מתנהג בציניות!"

אן פולארד יצאה בשבוע שעבר לעשרה ימי־חופשה מבית־הסוהר בדנברי, שם היא מוחזקת. ביום השלישי בבוקר היא כבר תחזור לכלא, אבל ב־30 במארס היא תשתחרר סופית, עם ריצוי מלוא עונשה.

בעוד כמה ימים תוגש בקשת חנינה לוועדת־החנינה העליונה, אך סיכוייה מוערכים כנמוכים. כעת תתרכז המערכה בשיחרורו של ג'ונתן פולארד.

את הפעילות למען בני הזוג פולארד מרכז הוועד המרכזי למען פולארד, המאגד 53 סניפים באר־צות־הברית ואירגונים רבים. גם בארץ פועל ועד פולא־רד, המרכז כשמונה ועדים. פניתי לאמנון דרור, מהפ־עילים המרכזיים של הוועד בארץ, לשאול אותו איך מתכוונים לנהל את המאבק למען שיחרורו של ג'ונתן פולארד.

הבעייה המרכזית היא באמת עם ג'ונתן. לפי התקנות בארצות־הברית עליו לשבת עוד שש שנים (עד שיימלאו 10 שנים למאסרו), עד שתהיה לו הזכות לבקש חנינה.

האיש צריך להיות בבידוד מוחלט 10 שנים, והוא מנסה למלא כל שעה ודקה ביממה בתוכן, כדי שלא להשתגע. זהו מצב מאוד קשה, גם לאדם כמוהו, שהוא מאוד חזק, אינט־ליגנטי ויודע להעסיק את עצמו.

● **אז איזה פיתרון אפשרי?**

אני יכול לומר בוודאות כמעט מלאה שהפיתרון הוא אך ורק מדיני, על בסיס פנייה והסכם בין ראש ממשלת־ישראל

פרשת פולארד

לנשיא ארצות־הברית. פוליטיקאים אמריקאיים וישראליים, וביניהם שרים בממשלת־ישראל, חיוו באוזניי דיעה ששום נזק לא ייגרם למדינה וליחסינו עם ארצות־הברית, כתוצאה מפנייה כזו.

זה לא נכון שהממשלה לא עושה כלום בעניין, אך היא לא עושה מספיק, ולא עושה את הדבר העיקרי: פנייה ישירה כזו, שתשים קץ לפרשה. התחושה היא שהמימשל הישראלי מתנ־הג באופן ציני כלפי אנשים שחירפו את נפשם למען ישראל.

● **ומדוע אין, להערכתך, פנייה כזו?**

הבעייה היא עם ארבעת שרי הקבינט המצומצם. לכל שאר שרי־הקבינט יש עמדה חיובית בנושא. הם נוהגים מדיניות המוסכמת ביניהם שעד שלב מסויים פועלים, ומשלב מסויים לא לעשות כלום. אני רוצה להדגיש שההערכה, ששום נזק לא ייגרם לישראל וליחסיה עם ארצות־הברית כתוצאה מפנייה כזו של ראש־הממשלה לנשיא האמריקאי, היא חובקת־כל.

(נדעון סער־סרצ'נסקי)